

Veiligheids- en gezondheidsbeleid

Preambule

Op 1 januari 2018 is de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK) ingegaan en het Besluit Kwaliteit Kinderopvang gewijzigd. Behalve op het gebied van Pedagogiek, betekent dit ook wijzigingen op het gebied van veiligheid en gezondheid.

De jaarlijkse risico-inventarisaties zijn vanaf 1-1-2018 niet meer verplicht. Ook vervalt de verplichting om een ongevallenlijst bij te houden.

Daarvoor in de plaats komt er een actueel Veiligheids- en gezondheidsbeleid.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid licht dit als volgt toe:

De voorgeschreven wijzigingen komen voort uit:

- *de noodzaak voor een betere weging tussen de grote en de kleine risico's voor de veiligheid en de gezondheid van kinderen. Kinderen beschermen tegen grote risico's en kinderen leren om te gaan met kleine risico's;*
- *het belang van een verschuiving van de aandacht voor uitgebreid beleid op papier naar een cyclisch veiligheids- en gezondheidsbeleid in de praktijk.*

Het uitgangspunt van beschermen tegen grote risico's en leren omgaan met kleine risico's vereist van de pedagogisch medewerkers dat zij inzicht hebben in mogelijke risico's én dat er een goed veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt gevoerd.

Het niet meer voorschrijven welke risico's beschreven moeten worden, zou moeten leiden tot meer bewustwording van mogelijke risico's en het voeren van een goed beleid op grote risico's. Het leidt tevens tot het gesprek hierover tussen de kinderopvangorganisatie en de oudercommissie, en tussen de kinderopvangorganisatie en de toezichthouder van de GGD¹.

Het Veiligheids- en gezondheidsbeleid van Kids' Companion zoals dat vanaf 01 oktober 2001 tot en met 31 december 2017 werd gehanteerd was erop gericht enerzijds kinderen te behoeden voor grote risico's/ situaties met grote kans op groot letsel, anderzijds kinderen te leren omgaan met kleine risico's. Hiertoe zijn werkplannen, protocollen, risico-inventarisatie veiligheid (RIV) en risico-inventarisatie gezondheid (RIG)² opgesteld. De RIV en RIG werden periodiek, maar direct als daarvoor aanleiding is, opnieuw uitgevoerd door de beroepskrachten. Hiervan werd een verslag gemaakt, benodigde maatregelen werden inclusief uiterste implementatiedatum in een actieplan vastgelegd. Per maatregel werd een functionaris verantwoordelijk gesteld voor het uitvoeren en implementeren van de maatregel.

De RIV's en RIG's gaven aldus per locatie een goed, op ervaring en expertise gestoelde inschatting van de mogelijke grote risico's/calamiteiten en van de kleine risico's.

Ook de werkplannen en protocollen werden in teamvergaderingen periodiek via een cyclisch proces, maar direct wanneer daartoe aanleiding was, geëvalueerd en zonodig bijgesteld. De beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding/in ontwikkeling en stagiaires werden direct geïnstrueerd op de bijgestelde werkplannen en protocollen.

Aldus voldeed het Veiligheids- en gezondheidsbeleid van Kids' Companion al aan de uitgangspunten zoals geformuleerd in de wet IKK "beschermen tegen grote risico's en leren omgaan met kleine risico's", slechts de inrichting/rubricering was anders.

Aangezien de uitgangspunten van het tot en met 2017 gevolgde beleid van Kids' Companion voldoen aan de genoemde uitgangspunten is het Veiligheids- en gezondheidsbeleid 2001-2017 inclusief cyclisch proces als uitgangspunt genomen voor het Veiligheids- en gezondheidsbeleid 2018 van Kids' Companion.

De inrichting/rubricering is aangepast.

Voor het volledige Veiligheids- en gezondheidsbeleid van Kids' Companion, zie [Veiligheids- en gezondheidsbeleid 2018](#).

¹ <https://www.veranderingenkinderopvang.nl/ikk/ikk-voor-ondernemers/veiligheid-en-gezondheid-nieuw/veiligheids--en-gezondheidsbeleid-nieuw>

² De RIV beschrijft voor alle ruimtes van het kinderdagverblijf - op basis van ervaring, expertise en vigerend beleid - hoe groot de kans is op een bepaald ongeval/bepaalde situatie en de ernst van het letsel dat hier het gevolg van kan zijn (urgentie).

De RIG beschrijft voor alle ruimtes van het kinderdagverblijf - op basis van ervaring, expertise en vigerend beleid - hoe groot het risico is op zwaar letsel als een bepaalde situatie zich voordoet.

Veiligheids- en gezondheidsbeleid

1. Cyclisch proces van inventarisatie, evaluatie, verslag, actie/verandering en implementatie

De wijze van inventarisatie, evaluatie, verslag, actie/verandering en implementatie verschilt niet van de wijze waarop tot de in werking trekking van de wet IKK het Veiligheids- en gezondheidsbeleid binnen Kids' Companion in de praktijk werd vormgegeven: voor kleine risico's is beschreven hoe kinderen kan worden geleerd hiermee om te gaan (paragraaf 2.1), grote risico's zijn benoemd en maatregelen genomen/procedures opgesteld en geïmplementeerd om kinderen te behoeden voor groot letsel (paragraaf 2.2). Hiertoe zijn werkplannen, protocollen, risico-inventarisatie veiligheid (RIV) en risico-inventarisatie gezondheid (RIG)³ opgesteld.

Periodiek, maar direct wanneer daartoe aanleiding is (ongeval, verbouwing, nieuwe inzichten) wordt het beleid *geëvalueerd* door en met de medewerkers (beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding/in ontwikkeling). Bij deze evaluatie wordt gebruik gemaakt van de 'oude' RIV en RIG, alsmede de ongevallenformulieren⁴ van de eraan voorgaande periode (een ongevallenformulier wordt ingevuld wanneer een kind lichamelijk letsel oploopt tijdens het verblijf bij het kinderdagverblijf. Dit letsel is meestentijds niet meer dan een tand door de lip, een blauwe plek als gevolg van een val of struikelen over eigen voeten, maar een ongevallenformulier zal ook worden ingevuld bij groter letsel.

Bij de evaluatie wordt geïnventariseerd:

- of er nieuwe risico's zijn ontstaan die als groot moeten worden aangemerkt en waarop actie moet worden ondernomen, inclusief het risico op grensoverschrijdend gedrag door beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding/ontwikkeling, stagiaires of andere aanwezige volwassenen;
- of er nieuwe risico's zijn ontstaan die als klein kunnen worden aangemerkt en hoe de kinderen kan worden geleerd hiermee om te gaan;
- of de wijze, waarop kinderen wordt geleerd met reeds bekende risico's om te gaan, adequaat is.

Van de evaluatie wordt een *verslag* gemaakt.

Als bij de periodieke evaluatie van het beleid blijkt dat maatregelen nodig zijn, dan worden deze in een *actieplan/veranderplan* opgenomen, met daarbij aangetekend welke functionaris voor welke maatregel verantwoordelijk is en wanneer welke maatregel uiterlijk moet zijn geïmplementeerd.

Het beleid, evaluatieverslag en actieplan/veranderplan, de werkplannen en protocollen zijn te allen tijde in te zien op locatie voor ouders van de kinderen bij de kinderdagverblijven van Kids' Companion. Periodiek, minstens eenmaal per jaar wordt het Veiligheids- en gezondheidsbeleid besproken met de OC.

Met ingang van de 01 januari 2018 zijn ook de volgende beleidsonderdelen⁵ gevoegd onder het Veiligheids- en gezondheidsbeleid:

- vierogenprincipe: de opvang wordt zodanig georganiseerd dat een pedagogisch medewerker, pedagogisch medewerker in opleiding/in ontwikkeling, stagiair, of andere volwassene de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Doel van dit principe is dat het risico op misbruik van kinderen wordt beperkt door te voorkomen dat volwassenen zich binnen een kinderdagverblijf gedurende langere tijd ongehoord of ongezien kunnen terugtrekken met een kind. De wijze waarop het vierogenprincipe bij de kinderdagverblijven van Kids' Companion is georganiseerd, staat beschreven in paragraaf 3.
- achterwacht: de wijze waarop de achterwacht bij de kinderdagverblijven van Kids' Companion is georganiseerd, staat beschreven in paragraaf 4.

³ De RIV beschrijft voor alle ruimtes van het kinderdagverblijf - op basis van ervaring, expertise en vigerend beleid - hoe groot de kans is op een bepaald ongeval/bepaalde situatie en de ernst van het letsel dat hier het gevolg van kan zijn (urgentie).

De RIG beschrijft voor alle ruimtes van het kinderdagverblijf - op basis van ervaring, expertise en vigerend beleid - hoe groot het risico is op zwaar letsel als een bepaalde situatie zich voordoet.

⁴ Met ingang van de wet IKK zijn zowel de RIV en RIG als het ongevallenformulier/de ongevallenlijst niet meer verplicht (zie voetnoot 1)

Bij Kids' Companion is er echter voor gekozen om zowel de RIV en RIG als het ongevallenformulier te handhaven als instrument voor het actueel houden van het Veiligheids- en gezondheidsbeleid.

⁵ Deze twee beleidsonderdelen maakten tot 1 januari 2018 deel uit van het Pedagogisch Beleid van Kids' Companion en zijn integraal overgeheveld naar het Veiligheids- en gezondheidsbeleid.

2. Grote en kleine risico's

Onder het motto 'Opvoeden is niet het behoeden voor het vallen, maar het helpen bij het opstaan.' heeft Kids' Companion zich op het gebied van veiligheid en gezondheid altijd tot doel gesteld enerzijds kinderen te behoeden voor grote risico's/situaties met grote kans op groot letsel, anderzijds kinderen te leren omgaan met kleine risico's.

Onder risico wordt verstaan: de kans dat een potentieel gevaar resulteert in een daadwerkelijk incident en de ernst van het letsel dat dit tot gevolg heeft. Een groot risico impliceert grote gevolgen, een klein risico kleine gevolgen.

2.1 Kleine risico's

De kinderdagverblijven van Kids' Companion bieden een veilige en gezonde omgeving. Hygiëne speelt daarbij een grote rol, alsmede het voorkomen van grote risico's die mogelijk ernstige gevolgen voor de kinderen zouden kunnen geven.

Kinderen moeten leren omgaan met gevaren. Te veel bescherming kan de situatie juist onveilig maken voor de kinderen. Ze leren dan niet zelf wat de consequenties en risico's zijn van hun eigen gedrag en blijven daardoor afhankelijk van hun verzorgers.

Wat wel of niet gevaarlijk is voor kinderen hangt af van hun leeftijd en ontwikkeling.

Voor kleinere risico's (situaties waarin mogelijk letsel niet groot is, denk aan kleine schaafwonden, een buil of blauwe plek) worden kinderen niet volledig afgeschermd: op een verantwoorde manier (bij hun leeftijd en ontwikkeling passend) wordt kinderen geleerd daarmee om te gaan. Dit gebeurt door kinderen dingen zelf te laten doen binnen de vooraf gestelde en aan de kinderen uitgelegde regels en grenzen.

Het uitleggen waarom bepaalde regels en grenzen zijn gesteld is belangrijk voor de beroepskracht (zij is zich bewust van het risico dat een kind kan lopen) en voor het kind (het kan beter begrijpen en daardoor onthouden waarom iets wel of niet mag).

De uitgangspunten bij het leren omgaan met kleine risico's zijn:

- kinderen krijgen de ruimte om te leren door ervaringen op te doen op een bij de leeftijd en ontwikkeling van het kind verantwoord niveau;
- kinderen worden nieuwe activiteiten aangeboden passend bij leeftijd en ontwikkeling;
- leidsters houden voortdurend toezicht en nemen de nodige maatregelen om ongelukken te voorkomen;
- leidsters dagen kinderen uit om oplossingen te bedenken voor nieuwe/onbekende situaties.

2.2 Grote risico's

De grote risico's worden onderverdeeld in:

1. de fysieke veiligheid van het kind
2. de sociale veiligheid van het kind
3. de gezondheidsrisico's.

2.2.1. *de fysieke veiligheid van het kind*

De pedagogisch medewerksters bij Kids' Companion onderscheiden de volgende belangrijkste risico's op het gebied van fysieke veiligheid:

- a. Vallen van grote hoogte,
- b. Verstikking,
- c. Vergiftiging
- d. Verbranding
- e. Onderkoeling
- f. Verdrinking

ad a. Vallen van grote hoogte

Bij de kinderdagverblijven van Kids' Companion worden de volgende 'grote hoogtes' onderscheiden waar kinderen vanaf of uit kunnen vallen:

- glijbaan
- box, bed
- commode
- speeltoestel buiten

De volgende protocollen zorgen ervoor dat kinderen niet of in ieder geval zo min mogelijk aan deze risico's worden blootgesteld:

Protocol verzorging algemeen

Protocol slapen

Protocol verschoenen/toilethygiëne

Protocol buitenmilieu

ad b. Verstikking

Kinderen kunnen zich verslikken in voedsel, klein speelgoed of onderdelen van speelgoed, maar ook in plastic tasjes en koordjes, pailletten en andere onderdelen van kleding die los kunnen laten.

De volgende protocollen zorgen ervoor dat kinderen niet of in ieder geval zo min mogelijk aan deze risico's worden blootgesteld:

Protocol verzorging algemeen

Protocol voedselhygiëne

ad c. Vergiftiging

Kinderen zouden kunnen worden blootgesteld aan vergiftiging door medicatie, sigaretten, giftige planten of insectensteken.

De volgende protocollen zorgen ervoor dat kinderen niet of in ieder geval zo min mogelijk aan deze risico's worden blootgesteld:

Protocol verzorging algemeen

Protocol buitenmilieu

ad d. Verbranding

Verbranding kan plaatsvinden als gevolg van warme buizen/radiatoren, open vuur, hete vloeistoffen en zon. Bij de kinderdagverblijven van Kids Companion zijn de warme buizen/radiatoren afgeschermd. Er zijn geen kooktoestellen of andere zaken die voor open vuur kunnen zorgen, kaarsen en lucifers zijn verboden.

De volgende protocollen zorgen ervoor dat kinderen niet of in ieder geval zo min mogelijk aan deze risico's worden blootgesteld:

Protocol verzorging algemeen

Protocol hitte

Protocol buitenmilieu

ad e. Onderkoeling

In de winter bestaat het risico van onderkoeling of bevroering. Dit kan gebeuren als kinderen lange tijd buiten (in de sneeuw) spelen.

De volgende protocollen zorgen ervoor dat kinderen niet of in ieder geval zo min mogelijk aan deze risico's worden blootgesteld:

Protocol buitenmilieu

ad f. Verdrinking

Kinderen kunnen reeds verdrinken in een laag water van 10 cm. Om die reden is het gebruik van badjes bij kinderdagverblijf Sterre en Madelief niet toegestaan. Alleen mag - onder constant toezicht! - gebruik worden gemaakt van de watertafels en een teitje met klein laagje water.

De volgende protocollen zorgen ervoor dat kinderen niet of in ieder geval zo min mogelijk aan deze risico's worden blootgesteld:

Protocol buitenmilieu

2.2.2. de sociale veiligheid van het kind

De pedagogisch medewerksters bij Kids' Companion onderscheiden de volgende belangrijkste risico's op het gebied van sociale veiligheid:

- a. kindermishandeling
- b. grensoverschrijdend gedrag
- c. vermissing

ad a. Kindermishandeling

Kindermishandeling komt overal voor en is een ernstig probleem. Kinderen die mishandeld worden, hebben recht op hulp, liefst zo vroeg mogelijk, dan kan de schade beperkt blijven. Kinderopvang is bij uitstek een plaats waar (een vermoeden van) kindermishandeling gesignaleerd kan worden.

Het kinderdagverblijf draagt een eigen verantwoordelijkheid voor het signaleren van kindermishandeling en voor het ondernemen van actie na het signaleren. De signalen moeten worden doorgegeven aan de instanties die hulp kunnen bieden aan het gezin. De beroepskrachten hebben hierin een duidelijk taak: zij zien de kinderen regelmatig en kunnen opvallen of afwijkend gedrag signaleren. Als zij signalen opmerken, is het ook hun taak actie te ondernemen, waarna het protocol wordt gevolgd.

Het Werkplan Kindermishandeling, inclusief de Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling zorgt ervoor dat adequaat wordt gehandeld bij (vermoedens van) kindermishandeling.

Het Werkplan Kindermishandeling, inclusief de Meldcode wordt tenminste tweemaal per jaar in het teamoverleg aan de orde gesteld en geëvalueerd.

ad b. Grensoverschrijdend gedrag

Van grensoverschrijdend gedrag wordt gesproken in situaties waarin iemand geestelijk of lichamelijk schade wordt toegebracht of in zijn ontwikkelings- mogelijkheden wordt geblokkeerd.

Grensoverschrijdend gedrag kan plaatsvinden tussen:

- * kind en kind
- * ouder en kind en vice versa
- * medewerker en kind en vice versa
- * medewerker en medewerker en vice versa
- * ouder en medewerker en vice versa

In het Pedagogisch beleidsplan is aangegeven op welke wijze de sociale omgang van kinderen onderling wordt bevorderd, alsmede de regels, normen en waarden die gehanteerd en overgebracht worden.

De gedragsregels voor personeel heeft Kids' Companion BV vastgelegd in de Beroepscode Kids' Companion BV. Hierin is onder meer geregeld de wijze waarop de medewerkster geacht wordt zich te gedragen in relatie tot het kind, diens ouder(s)/verzorger(s), collega's, anderen en de samenleving.

Het Werkplan Kindermishandeling, inclusief de Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling alsmede de Beroepscode Kids' Companion BV dragen ertoe bij dat adequaat wordt gehandeld bij (vermoedens van) grensoverschrijdend gedrag.

Het Werkplan Kindermishandeling, inclusief de Meldcode alsmede de Beroepscode Kids' Companion BV worden tenminste tweemaal per jaar in het teamoverleg aan de orde gesteld.

ad c. Vermissing

Ondanks de voorzorgen en alertheid, kunnen kinderen aan de aandacht ontsnappen, wegkruipen of weglopen. Hiervoor is een protocol opgesteld, zodat doelgericht gehandeld kan worden en het overzicht behouden blijft. In het protocol is preventief beleid omschreven om het risico op vermissing zo klein mogelijk te maken. Mocht een kind toch vermist raken, dan zijn er voor de verschillende scenario's stappen omschreven om overzichtelijk te kunnen handelen. Een ander beschreven scenario is die, waarin een kind niet op de afgesproken dag/tijd bij het kinderdagverblijf gebracht wordt zonder dat daarover vooraf is bericht door ouders/verzorgers.

De volgende protocollen zorgen ervoor dat kinderen niet of in ieder geval zo min mogelijk aan deze risico's worden blootgesteld:

Protocol verzorging algemeen

Protocol buitenmilieu

Protocol vermist kind

2.2.3. de gezondheid van het kind

Waar veel kinderen bij elkaar zijn, is een goede hygiëne noodzakelijk. Jonge kinderen vormen een kwetsbare groep. Omdat hun afweersysteem nog in ontwikkeling is, zijn ze gevoelig voor infectieziekten. Bovendien vertonen kinderen niet vanzelfsprekend hygiënisch gedrag. Dicht bij elkaar spelen en leven kan gemakkelijk voor infectie-overdracht zorgen. Hygiënisch werken op een kinderdagverblijf heeft, net als veilig werken, te maken met eigen houding en gedrag en met de hygiënische maatregelen die gelden in een kindercentrum, zowel de algemene hygiënemaatregelen, als de hygiënemaatregelen bij de bereiding van voedsel in het algemeen en babyvoeding in het bijzonder.

Een belangrijk hulpmiddel hierbij is de Risico-inventarisatie Gezondheid (welke tenminste eenmaal per jaar wordt uitgevoerd door de leidinggevende en een beroepskracht), inclusief de werkplannen en protocollen, alsmede de algemene hygiëncode voor voedingsverzorging en het Medisch beleid. Als cyclisch proces staan delen van het beleid bij iedere teamvergadering op de agenda, het beleid wordt daarmee doorlopend geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Bij de teamvergadering zijn naast de beroepskrachten ook de beroepskrachten in opleiding/in ontwikkeling aanwezig.

De pedagogisch medewerkers bij Kids' Companion onderscheiden de volgende belangrijkste risico's op het gebied van gezondheid:

- a. wiegendood
- b. voedselinfectie/voedselvergiftiging
- c. voedselallergie of voedselintolerantie
- d. infectie via water (legionella)
- e. overbrengen van ziektekiemen (via huid, luchtweg of anderszins)

ad a. wiegendood

Het begrip wiegendood, ook wel 'Sudden Infant Death Syndrome' (SIDS), betekent een plotselinge en onvoorziene dood van een ogenschijnlijk gezond kind. Over de oorzaken van wiegendood is nog veel onduidelijk, maar door onderzoek is inmiddels veel bekend over de omstandigheden waaronder wiegendood zich voordoet.

De volgende protocollen zorgen ervoor dat kinderen niet of in ieder geval zo min mogelijk aan deze risico's worden blootgesteld:

Protocol slapen.

ad b. voedselinfectie/voedselvergiftiging

Om de gezondheid van kinderen te kunnen waarborgen, is het van belang dat een aantal maatregelen rondom voedingsverzorging worden getroffen die er toe leiden dat de veiligheid van de in het kinderdagverblijf verstrekte voeding gegarandeerd is.

Bij Kids' Companion BV wordt gewerkt volgens de 'Hygiëncode voor de kleine instellingen'.

De volgende protocollen zorgen ervoor dat kinderen niet of in ieder geval zo min mogelijk aan deze risico's worden blootgesteld:

Protocol verzorging algemeen

Protocol voedselhygiëne

ad c. voedselallergie of voedselintolerantie

Door voedselallergie en voedselintolerantie ontstaan ongewenste reacties na het eten van bepaalde voedingsmiddelen. Consumptie van het voedingsmiddel waar de voedselallergie en voedselintolerantie voor bestaat, inclusief de producten waar het betreffende voedingsmiddel als ingrediënt in is gebruikt, geeft gezondheidsklachten. Deze klachten kunnen zeer ernstig zijn.

Om te voorkomen dat een kind met een voedselallergie of voedselintolerantie gezondheidsklachten krijgt, is het noodzakelijk dat het een dieet volgt. Eventuele allergieën en intoleranties worden op de stamlijst van het kind alsmede op de voedingslijst aangegeven. Iedere pedagogisch medewerker wordt hiervan op de hoogte gesteld.

De volgende protocollen zorgen ervoor dat kinderen niet of in ieder geval zo min mogelijk aan deze risico's worden blootgesteld:

Protocol voedselhygiëne

ad d. infectie via water (Legionella):

De Legionellabacterie komt van nature voor in grond en in water. In water zitten meestal heel weinig Legionellabacteriën, maar Legionella kan in water erg snel groeien, vooral als het water stilstaat en tussen 24 en 45 graden is. Als er gesproeid wordt met water met veel Legionella erin, kan iemand heel kleine druppels water inademen en mogelijk besmet raken. De Legionellabacterie wordt ook gevonden in grond, bijvoorbeeld potgrond. Mogelijk kan besmetting optreden door inademing van kleine deeltjes grond.

Om blootstelling aan de Legionellabacterie te vermijden wordt er sowieso niet gesproeid bij de kinderdagverblijven van Kids' Companion wanneer er kinderen in de buurt zijn.

De volgende protocollen zorgen ervoor dat kinderen niet of in ieder geval zo min mogelijk aan deze risico's worden blootgesteld:

Protocol verzorging algemeen

Protocol buitenmilieu

ad e. overbrengen van ziektekiemen (via huid, luchtweg of anderszins)

Waar veel kinderen bij elkaar zijn, is een goede hygiëne noodzakelijk. Jonge kinderen vormen een kwetsbare groep. Omdat hun afweersysteem nog in ontwikkeling is, zijn ze gevoelig voor infectieziekten. Bovendien vertonen kinderen niet vanzelfsprekend hygiënisch gedrag. Dicht bij elkaar spelen en leven kan gemakkelijk voor infectie-overdracht zorgen.

Om dit zoveel mogelijk te voorkomen zijn de volgende werkplan en protocollen opgesteld:

Werkplan Medisch Beleid

Protocol Infectieziekten

Protocol persoonlijke hygiëne

Protocol handhygiëne

Pandemieën

In 2020 en 2021 heeft het coronavirus grote impact gehad op de kinderopvangsector.

Lock-downs, het bieden van noodopvang aan kinderen in een kwetsbare positie en aan kinderen van ouders werkzaam in cruciale beroepen, onzekerheid over de impact van het virus op de pedagogisch professionals en kinderen en hun ouders, (zelf)testen en vaccinaties.

Om de kinderopvang zo lang mogelijk veilig (zowel waar het gaat om fysieke veiligheid als om sociaal-emotionele veiligheid) en verantwoord open te houden, is het kabinet in samenwerking met de sectorpartijen uit de kinderopvang gekomen tot een (middel)lange termijn strategie COVID-19, het zogeheten Sectorplan kinderopvang.

Houders van kinderopvangorganisaties dienen aan de hand van dit sectorplan een plan van aanpak op te stellen voor alle in dit sectorplan genoemde scenario's. Dit is een specifieke uitwerking per locatie, waarin de houder de concrete maatregelen en acties voor de locaties beschrijft.

Voor Madelief is hiertoe het **Strategieplan pandemieën** opgesteld, gebaseerd op bovengenoemd Sectorplan, versie september 2022.

Dit strategieplan maakt onderdeel uit van dit Gezondheidsbeleid en is opgenomen als bijlage 1.

3. Vierogenprincipe

Het 4-ogenprincipe betekent dat altijd een volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren bij een beroepskracht in de kinderopvang: "Het 4-ogenprincipe is voor convenantpartijen de basis voor veiligheid in de kinderopvang. De uitwerking van dit 4-ogenprincipe is maatwerk. De invulling zal voor iedere organisatie anders zijn, passend bij het pedagogisch beleid en financiële haalbaarheid." (Brancheorganisatie kinderopvang & BOinK, 2012). Het vier-ogenprincipe is ingevoerd per 1 juli 2013 op advies van de commissie Gunning, n.a.v. de zedenzaak bij een kinderdagverblijf in Amsterdam⁶.

Om invulling te geven aan het 4-ogenprincipe heeft Kids' Companion BV de volgende personele en bouwkundige voorzieningen getroffen:

Personele voorzieningen:

Uitgangspunt is de BKR en de 3-uursregeling (zie punten 7.1 en 7.2). In principe zijn er het grootste gedeelte van de dag twee (soms drie) pedagogisch medewerkers op de groep. Op het moment dat het aantal kinderen en de leeftijdssamenstelling het toelaat dat slechts één beroepskracht wordt ingezet, is altijd een tweede volwassene (beroepskracht, de locatiemanager of de directeur) in de buurt (op maximaal 15 minuten afstand). Deze tweede volwassene komt ook langs op onverwachte, onaangekondigde en steeds wisselende momenten.

Aanvullende bepalingen op het gebied van personeel zijn:

- iedere medewerker binnen Kids' Companion BV dient in het bezit te zijn van een geldige Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Dit geldt tevens voor MBO/HBO-stagiaires;
- in het personeelsbeleid is bepaald dat leidsters alleen foto's mogen nemen van kinderen in het kinderdagverblijf of de buitenspeelruimte met het speciaal daarvoor aanwezige fototoestel; de eigen mobiele telefoon blijft in de garderobe en mag alleen onder door de directeur bepaalde voorwaarden de zaal in;
- tussen 7.30 uur en 09.00 uur worden de kinderen gebracht, tussen 16.30 uur en 18.00 uur worden de kinderen gehaald: er lopen derhalve veel ouders in en uit om hun kind te brengen of te halen waardoor een beroepskracht niet alleen is;
- het feit dat niet voorspelbaar is hoe laat en hoeveel ouders hun kind komen brengen of halen zorgt ervoor dat een beroepskracht zich niet onbespied of ongecontroleerd kan voelen.

Bouwkundige voorzieningen:

- de groepsruimte is rondom voorzien van grote ramen, zodat er altijd van buiten naar binnen gekeken kan worden; het is niet toegestaan de ramen dicht te plakken met werkjes, versieringen of mededelingen;
- de groepsruimte is zo ingericht dat de beroepskracht de ruimte in zijn geheel kan overzien;
- de slaapkamers zijn voorzien van een raam: wanneer een beroepskracht in de slaapkamer is, kan een collega altijd naar binnen kijken;
- wanneer een beroepskracht in de slaapkamer is, blijft de deur open;
- de wc-ruimte van de peuters bevindt zich aangrenzend aan de groepsruimte, de wc-deur blijft altijd open als een kind daar is;
- de commode staat in de groep, zodat er altijd zicht op is;
- vanuit de groepsruimte is de buitenruimte goed te overzien, de collega die binnen is, houdt mede toezicht op het buitenspelen.
- de buitenruimte is zichtbaar vanaf de weg en de omringende woningen; deze zichtbaarheid moet zo min mogelijk belemmerd worden; van de omwonenden wordt niet directe betrokkenheid verwacht, er gaat wel een mate van sociale controle van uit.

⁶ NB: Als ouders op welke wijze dan ook melding maken van (een vermoeden van) misbruik op het kinderdagverblijf, dan wordt direct gehandeld volgens de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

4. Achterwachtregeling/calamiteitenregeling

Artikel 5 van de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen 2012 schrijft voor dat ieder kinderdagverblijf een achterwachtregeling heeft: "Indien op grond van het zevende of achtste lid slechts één beroepskracht in het kindercentrum aanwezig is, is tevens een volwassene beschikbaar die telefonisch bereikbaar is en die binnen 15 minuten in het kindercentrum aanwezig kan zijn in geval van een calamiteit. De houder informeert de bij het kindercentrum werkzame personen over de naam en het telefoonnummer van deze persoon."

Hierbij heeft Kids' Companion BV de volgende maatregelen getroffen:

- bij calamiteiten kan de achterwacht binnen 15 minuten aanwezig zijn (ambulance-aanrijtijd);
- een lijst met telefoonnummers van mogelijke achterwachten hangt op een vaste, voor beroepskrachten en ouders bereikbare plaats in het gebouw, namelijk naast de voordeur;
- zowel beroepskrachten als ouders zijn op de hoogte van deze lijst en de plaats ervan.